

РОЛЬ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

*Карнаушенко А.С., канд. екон. наук, ст. викл.
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон*

Підприємництво загально відоме явище, якому надають багато визначень. Емпірична література прирівнює підприємництво до таких заходів як самозайнятості або господарська діяльність. Навпаки, теоретична література визначає підприємництво як особливі риси людини, її уміння та певна поведінка. У різному ступені в різних теоретичних визначеннях підприємництво притаманні три риси: здатність до ризику; компетентне управління; пошук та використання можливостей. До цього моменту «мистецтво» підприємництва - наприклад, творчість, ризик, впевненість, рішучість - слід відокремлювати від «науки» про підприємництво - наприклад, планування, управління, бухгалтерія та маркетинг [1].

На відміну від статичного погляду, передбаченого наведеними вище визначеннями, підприємництво є динамічним процесом. Ставати, рости та процвітати як підприємець означає переходити через континуум подій та етапів, на які впливає багато факторів (рис. 1).

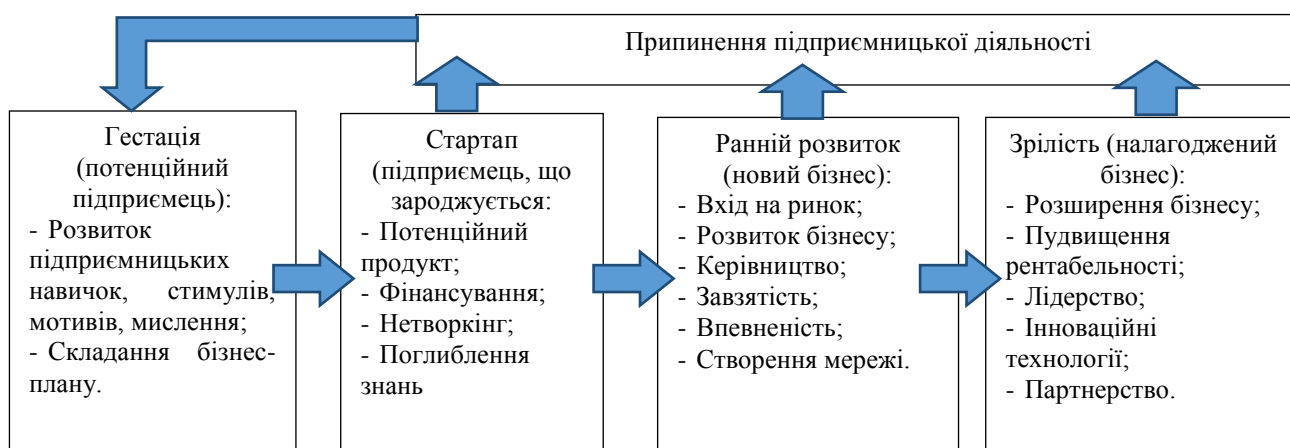

Рисунок 1 - Етапи становлення підприємця

Як видно на рис. 1, підприємництво починається з етапу гестації, коли набуваються підприємницькі навички, мотивація та ключові можливості, а також визначається бізнес-ідея. Наступним етапом є стартап, який включає остаточну оцінку проекту та зусилля щодо доступу та організації ресурсів, необхідних для початка бізнесу. За ним слідує рання стадія розвитку, що характеризується виходом на ринок та зусиллями для вирішення операційних проблем, з якими стикаються нові фірми. Підприємці, які продовжують розвиватися входять в наступну стадію - зрілість. Успішний перехід з одного етапу на наступний вимагає диференціального поєднання навичок та сприятливих умов на кожному етапі. Підприємці розрізняються за своїми економічними цілями, навичками, роллю в економіці та діяльністю. Багато підприємців зазнають невдач, оскільки вони не мають певних знань. Підприємців можна класифікувати на основі їх місії, стадії розвитку, мотивації та потенціалу зростання. На даний час особливу увагу приділяють саме молодіжному підприємництву, адже у країнах, що розвиваються, відмінності у підприємницькій діяльності молоді та немолоді майже відсутні, наприклад, рівень підприємництва у віці 18-24 років становить 16% проти 17% у віці 25-29 років [2]. Причиною варто назвати саме час, який потрібний для створення та розвитку бізнесу, накопичення досвіду

та ресурсів, підприємці віком від 35 років мають більший успіх в підприємницькій діяльності. Зокрема, молодь, яка перебуває у пошуку роботи та реалізації себе, надають перевагу створенню власного бізнесу. Більшість підприємців в молодому віці - це чоловіки, адже вони прагнуть мати кращу освіту, доступ до капіталу та соціальних мереж; робити стратегічний вибір та використовувати стратегічні можливості для інвестування у свій бізнес та в себе, щоб позиціонувати себе як успішну людину.

Молодь - це майбутнє кожної нації та спадкоємці ресурсів завтра. Це твердження є вірним у всіх сенсах. Коли в країні є здорове молоде населення, вона розвивається з точки зору загального розвитку та прогресу. Країна з високим старінням населення та меншим населенням молоді має багато проблем, щоб задовольнитись, що може уповільнити її зростання.

Глобалізація об'єднала країни і створила цілий світовий ринок. На даний час спостерігається багато змін на міжнародній політичній карті світу. Країни починають демонструвати рішучість перейти від старовинних монархій та диктаторських режимів до демократії. Прогрес і виклики йдуть рука об руку. Однією з головних проблем, з якою стикається сьогодні більшість країн світу, є проблема безробіття серед молоді. Загальний рівень безробіття зростає з тривожною швидкістю. Аналізуючи вікову структуру безробітних встановлено, що більше 32% становлять безробітні віком від 18 р. до 34 р. Нинішнє глобальне населення молоді, за оцінками, становить 1,5 млрд., з них 620 млн. працевлаштованих та дев'яносто відсотків цього населення проживає в країнах, що розвиваються [3]. В Індії та Китаї, швидко зростає кількість молоді, а отже, рівень безробіття також зростає. Згідно з прогнозами МОП, близько 660 мільйонів молодих людей шукатимуть роботу до 2025 року. Безробіття серед молоді вище в Азії - до 50-60% [4].

Наведені вище цифри свідчать про те, що глобальне безробіття серед молоді може стати бумерангом і стати глобальною кризою, що спричинить соціальний та економічний вплив на всі країни, крім відштовхування економіки та прогресу назад. Хоча кожен уряд, як і світові організації, розробляють політику та просувають схеми, а також кошти для сприяння програмам зайнятості молоді, обсяг таких зусиль є незначним у порівнянні з величезною кількістю.

Уряди країн зосереджують свою політику на вивчення меж та стратегій створення нових робочих місць та збільшення рівня зайнятості. Однак існує необхідність терміново переглянути питання безробіття серед молоді та пов'язані з цим проблеми. У деяких країнах молодіжне підприємництво визнається перспективною альтернативою та активно просувається різними урядовими організаціями. Молодіжне підприємництво може допомогти підтримувати економіку країни; інтегрувати молодь до економічно активного населення. Крім того, молодіжне підприємництво сприяє загальному розвитку суспільства.

Молодіжне підприємництво впливає як на соціальний, так і на культурний та економічний прогрес суспільства. Побудова середовища, яке сприяє творчому сприянню та надає можливості для підприємництва, вимагає впровадження та залучення різнобічних стратегій на всіх рівнях, включаючи урядовий, промисловий, політичний, соціальний, а також освітній сектори.

Працюючи в напрямку програм молодіжного підприємництва, це може допомогти вирішити, а також уникнути багатьох проблем, які зараз з'являються в країнах та відкрити шлях до кращого майбутнього та прогресивного суспільства у всьому світі.

Література:

1. Karnaushenko, A., Petrenko, V., Tanklevska, N., Borovik, L., & Furdak, M. (2020). Prospects of youth agricultural entrepreneurship in Ukraine. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 6(4), 90-117. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.06>
2. Капліна А.І. Молодіжне підприємництво – перспективний шанс для молоді. *Агросвіт*. 2020. №19-20. С. 47-50
3. Алещенко Л.О. Молодіжне підприємництво як фундамент розвиненої економічної

УДК 658: 001.895

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АКАДЕМІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ В УКРАЇНІ

Кирилюк В.В., канд. екон. наук, доц.

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ*

Сучасні умови розвитку суспільства та економіки формуються під впливом безлічі факторів, таких як глобалізація, використання інформаційних технологій, поширення пандемії коронавірусу, міграційні процеси та багато інших. В такому контексті набуває нового забарвлення роль науки, оскільки саме через наукові дослідження, їх розвиток, постійну підтримку та фінансування можна зменшити негативний вплив різноманітних факторів і тим самим стимулювати утвердження концепції людиноцентризму. З іншого боку, розуміння такого важливого аспекту в нашій країні є недостатнім. Це проявляється у ряді показників, починаючи від витрат на наукову сферу з боку держави і закінчуючи кількістю молодих вчених, які або виїхали за межі країни у пошуках можливостей реалізувати свій творчий науковий потенціал або планують це зробити у найближчі роки.

Вищі навчальні заклади починають функціонувати як механізм накопичення нових знань та передових технологічних розробок як результату взаємодії ключових складових: наукові дослідження, освіта та інновації. Інноваційні проекти університетів та їх реалізація за умови постійної співпраці з бізнес-структурами та державними інститутами стає основним джерелом забезпечення вагомих конкурентних переваг у підприємстві. Водночас, на сьогоднішній день в Україні існує чимало перешкод для розвитку академічного підприємництва, лише окремі ВНЗ почали ефективно працювати у цьому напрямку [1].

Питання академічного підприємництва є важливими для сучасної української освіти. Хоча, на перший погляд, ця проблематика не з'являється в політичному порядку денному та не є гарячою темою публічних наукових і соціальних дискусій. Проте, саме академічне підприємництво є способом передачі знань і технологій від наукової та освітньої сфер до приватного бізнесу, що, у свою чергу, сприяє підвищенню інноваційності та конкурентоспроможності економіки, особливо в секторі малих і середніх підприємств (МСП). Однією із основних проблем соціально-економічного розвитку України є те, що технологічні стандарти приватного сектору економіки, у середньому, значно відстають від світового рівня. Це особливо характерно для сектору малих і середніх підприємств. Водночас, українські МСП є менш інноваційними порівняно з аналогічними закордонними компаніями. Крім того, Україна значно потерпає від витоку кадрів, адже кваліфіковані й талановиті люди залишають країну [2].

В Україні вже є спроби розвитку інфраструктури підтримки академічного підприємництва. Провідні київські університети, НТТУ «КПІ» та КНУ імені Тараса Шевченка, заснували наукові парки та присвячують частину фінансових ресурсів, інституційних можливостей та людських ресурсів підтримці академічних стартапів. Дуже важливо, що ці наукові парки мають політичну підтримку від керівництва університетів. Обидва ВНЗ намагаються створити мережі підтримки академічного підприємництва з представників приватного сектору та громадянського суспільства. В Україні існує декілька прикладів створення аналогічних структур у вищих навчальних закладах [2].